

Uchwała Nr XXIII. ....
Rady Gminy Szudziałowo
z dnia 26 listopada 2021 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2022- 2024

Na podstawie art. 176 pkt .1 i art. 179 ust 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 821, z 2021r poz. 159, 1006) w związku z art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1372) uchwała się co następuje :

- §1. Przyjmuje się Gminny program wspierania rodziny na lata 2022-2024 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.
- §2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy
- §3. Uchwała wchodzi w życie od 01.01.2022 roku

PRZEWODNICZĄCY

Leszek Olchowik

Załącznik
do Uchwały nr.
Rady Gminy w Szudziałowie
z dnia .....

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2022 – 2024

Szudziałowo 2021

I. Wiadomości ogólne

1. Wstęp

Program jest odpowiedzią na obowiązek nałożony na gminy ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która to nakazuje samorządowi podejmowanie działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Zgodnie z powyższą ustawą samorząd gminy powinien realizować następujące zadania:

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
4. Finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające,
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem i przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy,

2. Analiza SWOT

W celu opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 dokonano analizy SWOT (polega ona na posegregowaniu posiadanych informacji na cztery grupy: słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia). Założenia do Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 oparto na doświadczeniach zebranych podczas realizacji programu w latach 2016-2018 oraz 2019-2021 .

Tabela 1. Analiza SWOT

WSPARCIE RODZINY NA TERENIE GMINY SZUDZIAŁOWO	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym, - zatrudnianie asystenta rodziny - doświadczenie i wiedza we wsparciu rodziny pracowników GOPS, - znajomość zasobów środowiska lokalnego przez pracowników GOPS, - zapewnienie kadrze GOPS szkoleń, - zwiększenie kompetencji społecznych i rodzicielskich oraz nabycie umiejętności rozwiązywania problemów przez rodzinę, - działalność na rzecz rodzin instytucji oraz placówek oświatowych - otwartość na współpracę, - realizacja programów profilaktycznych, - realizacja rządowego programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” finansującego dożywianie dzieci w szkołach, 	<ul style="list-style-type: none"> - brak ośrodków wsparcia dziennego, - brak dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, - brak środków na poszerzenie oferty wsparcia rodziny, - obciążenie pracowników GOPS dodatkowymi zadaniami, - brak atrakcyjnej, bezpłatnej oferty wsparcia i organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży,
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost świadomości jakie znaczenie i jaką wartość niesie ze sobą rodzina, - wzrost świadomości dotyczący wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziny, - wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia, - możliwość pozyskania środków zewnętrznych 	<ul style="list-style-type: none"> - mniejsze szanse rozwojowe dzieci, - wzrost kosztów utrzymania rodziny, - wypalenie zawodowe pracowników, - stereotypowe myślenie odbiorców wsparcia.

Dokonana analiza pozwoliła wyznaczyć kierunki działań na kolejne lata realizacji Programu.

3. Podstawa prawna Programu

– Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

(tekst jednolity Dz. U. poz. 821 z 2020r ze zm.),

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. 2021 poz. 1119),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz.2050),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2020r poz. 1876 ze zm.).
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016r o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. Z 2020r poz.1329)

4. Zasady działania Programu

W zakresie udzielania pomocy rodzinom oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków dezintegracji rodzin Program oparty jest na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania odpowiednich służb publicznych, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych, a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z pomaganiem rodzinie,
- jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie wspierania rodziny z poszanowaniem godności wszystkich osób.

5. Diagnoza środowiska lokalnego

Według definicji wskazanej w art. 6 pkt 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (D. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.) rodzina określana jest jako „osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”.

Z analiz danych sprawozdawczych prowadzonych przez Gminny Ośrodek

Pomocy Społecznej w Szudziałowie wynika, że niezbędna jest praca w zakresie wsparcia rodzin z gminy Szudziałowo na różnych płaszczyznach.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2018-2020 z wyszczególnieniem liczby posiadanych przez nich dzieci.

Tabela 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2018-2020

		Rodziny z dziećmi					
Rok	Ogółem rodzin	Ogółem rodziny z	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci i więcej

		dziećmi					
2018	98	48	9	18	13	6	2
2019	138	56	11	20	17	7	1
2020	123	46	11	15	13	6	1

Dane sprawozdawcze pokazują, że spada liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej. Problemami najczęściej występującymi w rozeznaczonych środowiskach były: bezrobocie, ubóstwo oraz długotrwała lub ciężka choroba. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szudziałowie prowadzi także pracę socjalną z rodzinami z problemem uzależnień poprzez kierowanie osób nadużywających alkoholu do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szudziałowie.

Rodziny dotknięte przemocą kierowano do Zespołu Interdyscyplinarnego w Szudziałowie.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego w Szudziałowie należy w szczególności:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia liczbę założonych Niebieskich Kart, liczbę powołanych grup roboczych i liczbę zamkniętych Niebieskich Kart w latach 2018-2020.

Tabela 4. Liczba założonych Niebieskich Kart oraz powołanych grup roboczych w latach 2018-2020

Rok	Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych	Liczba powołanych grup roboczych	Liczba zamkniętych NK
2018	26	16	16
2019	27	18	20
2020	24	15	8

Jak widać z powyższej tabeli tendencja zakładanych Niebieskich Kart ma charakter wahający, oscyluje między 16 a 18 Niebieskimi Kartami rocznie. W ramach działań profilaktycznym mających na celu ograniczenie zjawiska przemocy w szkołach funkcjonujących na terenie gminy Szudziałowo co roku realizowane są liczne programy profilaktyczne z zakresu profilaktyki uzależnień, kształtowania prawidłowych nawyków dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz zachowań

asertywnych. Zespół Szkół w Szudziałowie zatrudnia także psychologa, który służy pomocą dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym w radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami.

Rozdział II. Zadania i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

1. Zadania i realizatorzy zadań

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest tworzenie warunków umożliwiających poprawę sytuacji społecznej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich wspieranie w prawidłowym funkcjonowaniu poprzez realizowanie skoordynowanej polityki społecznej na rzecz wzmocnienia rodziny przez wyspecjalizowane instytucje samorządu lokalnego.

Cel 1. Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin

Zadania Systematyczna diagnoza rodzin objętych pomocą GOPS

Zakładane rezultaty

Sprecyzowana wiedza na temat rodzin wymagających pomocy

Realizatorzy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szudziałowie

Cel 2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin

Zadania

1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia (zasiłki okresowe, celowe, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, stypendia szkolne, pomoc osobom uprawnionym do alimentów)
2. Finansowanie dzieciom dożywiania w szkole
3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin wymagających wsparcia.

Zakładane rezultaty

1. Podniesienie bezpieczeństwa bytowego i zdrowotnego rodziny
2. Zapobieganie rozpadowi rodziny i umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej z powodów socjalno-bytowych
3. Uczenie rodziców i dzieci postaw prozdrowotnych

Realizatorzy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szudziałowie, Urząd Gminy w Szudziałowie, placówki oświatowe.

Cel 3. Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym

Zadania 1. Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez pracę

socjalną oraz współpracę z asystentem rodziny.

2. Podejmowanie działań w celu pozostawienia dzieci w rodzinie biologicznej oraz przywrócenia dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzicom biologicznym.

3. Organizowanie czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci z rodzin wymagających. Wsparcia.

4. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego: psycholog, logopeda, prawnik.

Zakładane rezultaty

1. Podniesienie umiejętności rodzicielskich oraz poprawa zdolności wychowawczych rodziców

2. Wzrost świadomości w związku z pełnieniem ról rodzicielskich oraz w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny

3. Podniesienie możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży

4. Promowanie i wspieranie organizacji różnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży

Realizatorzy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szudziałowie, parafie, placówki oświatowe, Gminny Ośrodek Kultury Animacji i Rekreacji w Szudziałowie, Urząd Gminy w Szudziałowie.

Cel 4. Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących

Zadania 1. Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną

2. Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami

3. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą

4. Zapewnienie wsparcia przez asystenta rodziny

5. Tworzenie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie zapobiegania niekorzystnym zjawiskom społecznym

Zakładane rezultaty

1. Zmiana postaw i zachowań w rodzinach zagrożonych negatywnymi zachowaniami społecznymi

2. Zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców

3. Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami społecznymi i przyjmowanie pozytywnej postawy społecznej i obywatelskiej przez dzieci i młodzież

4. Współpraca między osobami pracującymi na rzecz rodziny

5. Ukierunkowanie pomocy na rzeczywiste problemy i potrzeby

Realizatorzy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce, placówki oświatowe, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, Służba zdrowia, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

Cel 5. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych

- Zadania**
1. Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej
  2. Kierowanie członków rodzin do projektów systemowych
  3. Prowadzenie monitoringu dzieci w rodzinach dotkniętych sytuacją kryzysową

Zakładane rezultaty

1. Zmiana postaw i zachowań członków rodzin dysfunkcyjnych
2. Wszechstronna i systemowa pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych

Realizatorzy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, placówki oświatowe

Cel 6. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom

- Zadania**
1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie poprzez udział w szkoleniach, studiach podyplomowych

Zakładane rezultaty

1. Podniesienie profesjonalizmu osób niosących pomoc w rodzinie
2. Podniesienie kompetencji i skuteczności podejmowanych działań pomocowych

Realizatorzy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe.

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin z gminy Szudziałowo. Wspieranie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami przy wykorzystaniu własnych umiejętności. Wsparcie instytucjonalne będzie zapewnione w sytuacji, gdy rodzina będzie musiała zmierzyć się z problemami, których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać. Zadania wynikające z powyższego Programu realizowane będą zgodnie z zasadą pomocniczości i z uwzględnieniem podmiotowości dzieci i rodziny.

2. Źródła finansowania Projektu

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Szudziałowo, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

3. Monitoring i ewaluacja Programu

W ramach ewaluacji Programu prowadzony będzie monitoring. Głównymi obszarami monitorowania Programu będą wyznaczone zadania.

Monitoring realizacji Programu umożliwi:

- rozpoznanie ilościowe rodzin wymagających pomocy,
- ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację,
- stan zaawansowania prowadzonych działań,

– zebranie informacji, które dostarczą podstaw do planowania działań profilaktycznych na lata następne oraz przesłanek do oceny ich skuteczności.

4. Zakończenie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Szudziałowo na lata 2022-2024 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.